

Brüsszel, 2018.4.5.
SWD(2018) 87 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat

**Az Európai Parlament és a Tanács irányelve
a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak
kitétt munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról**

{COM(2018) 171 final} - {SWD(2018) 88 final}

Vezetői összefoglaló

Hatásvizsgálat a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló 2004/37/EK irányelv mellékleteinek módosítására irányuló további javaslatról

A. A fellépés szükségessége

Miért? Milyen problémát kell megoldani?

A rákkeltő és mutagén anyagoknak való munkahelyi expozíció rákot okozhat, amely az EU országaiban a legjelentősebb munkával összefüggő egészségügyi probléma, ezenkívül pedig egyéb jelentős, nem rákos egészségügyi problémák oka is lehet. Annak érdekében, hogy hozzájáruljon a munkavállalók ilyen típusú kockázatoktól való védelméhez, az EU elfogadta a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló 2004/37/EK irányelvet. Az irányelv határértékeket – többek között foglalkozási expozíciós határértéket (OEL-ek) – állapít meg ezen a területen az expozíció megszüntetése vagy csökkentése érdekében. Az irányelvet azonban rendszeresen aktualizálni kell az elérhető információk alapján, ideértve a tudományos és műszaki adatokat is. Az irányelv aktualizálására két jogalkotási javaslatot – COM(2016)248 és COM(2017)11 – nyújtottak be, amelyek összesen 20 rákkeltő anyagot ölelnek fel. A társjogalkotók az első módosítást már el is fogadták, ez az (EU) 2017/2398 irányelv. A harmadik javaslatához mellékelte harmadik hatásvizsgálat további öt vegyi anyagot fed le, amelyeknek körülbelül 1 000 000 dolgozó van kitéve a munkahelyén.

Mi a kezdeményezés várható eredménye?

A kezdeményezés három egyedi célkitűzést követ:

- a rákkeltő és mutagén anyagoknak történő foglalkozási expozíció folyamatos csökkentése;
- az uniós keret hatékonyságának fokozása annak tudományos szakismereten alapuló korszerűsítése által;
- a munkavállalók rákkeltő anyagokkal szemben történő kiegyensúlyozottabb védelme EU-szerte, egyúttal tisztább helyzetet és egyenlő versenyfeltételeket biztosítva a gazdasági szereplők számára.

Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés?

Az új OEL-ek megállapítása vagy az irányelv III. mellékletében meglévő OEL-ek aktualizálása tisztább helyzetet biztosít a munkaadók és a jogalkalmazók számára, könnyítve és javítva ezáltal a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelvnek való megfelelést és rendelkezéseinek végrehajtását, ezáltal pedig a munkavállalók védelmét. A meglévő nemzeti OEL-ek határértékeinek csökkentésével és a nem létező nemzeti OEL-ek miatt keletkezett szakadék áthidalásával az EU intézkedései hozzájárulhatnak e téren a minden uniós munkavállalóra kiterjedő védelem minimális jogalapjának továbbfejlesztéséhez, valamint az uniós vállalkozások közötti egyenlőbb versenyfeltételek létrehozásához. A tagállami intézkedések önmagukban nem elégségesek e problémák megoldásához, ezért e cél elérése érdekében, valamint az EUSZ 5. cikkének (3) bekezdése értelmében uniós szintű fellépés tűnik szükségesnek.

B. Megoldások

Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai alternatívák merültek fel? Van-e előnyben részesített megoldás? Miért?

Az érintett rákkeltő anyagokkal kapcsolatban számos lehetőséget mérlegeltek, majd elvetettek. A munkahelyekről való kitiltásukat aránytalannak tartották, a nem jogalkotási iránymutatások követése, illetve az önszabályozás pedig nem járulna hozzá jelentős mértékben az azonosított problémák megoldásához. Az öt rákkeltő anyag (a III. melléklet OEL-jei) jogalkotási lehetőségeire irányuló javaslatok tudósok, munkaadók, munkavállalók és a tagállamok képviselői között folytatott megbeszélések eredményein alapulnak. A legtöbb rákkeltő anyag kapcsán szigorúbb és kevésbé szigorú lehetőségek is elemzés tárgyát képezték. A választott lehetőségeket komplementer jellegűnek tekintik, amelyek számos esetben hozzáadott értékkel gazdagítják a meglévő REACH-intézkedéseket. Az érdekelt felek számára a jogbiztonság megteremtésének leghatékonyabb módja az lenne, ha az irányelv világosan felsorolná az érintett vegyi anyagokat a megfelelő foglalkozási expozíciós határértékekkel együtt, mert ez lehetővé tenné a rákkeltő vegyi anyagoknak való foglalkozási expozíció kockázatának kezelését.

Ki melyik alternatívát támogatja?

A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság szociális partnerei és a tagállamok valamennyi választott lehetőséget támogatják. A munkaadók műszaki és gazdasági kihívásainak mérséklése érdekében átmeneti időszakokat határoztak meg két anyagcsoport (kadmium és szervesetlen vegyületei, berillium

és szerves berilliumvegyületek) esetében minden ágazatra, és egy anyagcsoport (arzénsav és sói, szerves arzénvegyületek) esetében a réz kohósítására vonatkozóan.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített opció előnyei?

Az előnyben részesített szakpolitikai alternatíva több mint 1 000 000 uniós munkavállaló munkakörülményeit javítja, és több mint 22 000 munkával kapcsolatos megbetegedést előz meg.

Következésképpen a munkavállalók és családjaik jobb életminőségéhez, valamint a közvetlen és közvetett egészségügyi ellátási költségek csökkentéséhez vezet. A szociális ellátórendszereknek előnyére válik, hogy kevesebbet kell a rákos megbetegedések kezelésére és a munkaerő-piaci inaktivitásra/korai nyugdíjba vonulásra, valamint a foglalkozási megbetegedésekkel kapcsolatos kártalanításra fordítani. A munkaadóknak valószínűleg hasznára válik a betegszabadságok és a termelés kiesés okozta veszteségek csökkenése. Végül, de nem utolsósorban, az uniós OEL-ek meghatározása tisztább helyzetet biztosít a munkaadók és a jogalkalmazók számára.

A Bizottság nevében elkészített tanulmányból kiderül, hogy a különböző érdekelt felek legjelentősebb várható előnyei a következők: a munkavállalók számára 1 és 5 milliárd EUR között, a közigazgatási szervek számára 181 millió EUR a formaldehid OEL-jének bevezetésével; a vállalkozások számára pedig 15 millió EUR a berillium OEL-jének bevezetésével.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva?

Néhány rákkeltő anyag esetében az előnyben részesített lehetőség a vállalkozások működési költségeire is hatással lesz, mivel új védelmi és megelőzési intézkedéseket kell bevezetniük. Ez különösen a formaldehidet és a kadmiumot és annak szerves vegyületeit érinti, amelyek esetében a választott lehetőség egy 60 éves időszakban az iparág számára várhatóan 1,72 milliárd EUR költséggel jár a formaldehid esetében, a kadmium esetében ez az összeg várhatóan 447 millió EUR lesz.

A formaldehid esetében azonban a vállalkozások száma rendkívül nagy, a kadmium pedig főként nagyvállalatokat érintene. Ezért az egyes vállalkozásokra eső költség mindkét anyag esetében relatív értelemben várhatóan alacsony lesz. Az előnyben részesített lehetőségekből álló intézkedéscsomag nem jár kiegészítő tájékoztatási kötelezettséggel, nem növeli a vállalkozások adminisztratív terheit, és minden valószínűség szerint különösebb környezeti költségeket sem von maga után.

Hogyan érinti a fellépés a vállalkozásokat, köztük a kis- és középvállalkozásokat és a mikrovállalkozásokat?

Az arzén és az arzénvegyületek esetében a kkv-k nem jelennek meg jelentős mértékben az érintett iparágakban, szemben a berilliummal, a formaldehiddel és a 4,4'-metilén-bisz(2-klór-anilinnal). Az elemzés szerint a kkv-k felmerülő költségei az érintett vállalatok számára megfizethetőek lesznek. A legjelentősebb költségek a formaldehidet és berilliumot használó kkv-k esetében várhatók, különösen azon vállalatok esetében, amelyek még nem hajtottak végre beruházásokat a munkavállalók zárt rendszereiben vagy helyettesítéssel történő védelme érdekében. A kkv-k költségei azonban jóval árbevételük 1%-a alatt maradnak, és a javasolt OEL-ek várhatóan nem járnak kkv-k megszűnésével vagy foglalkoztatási hatásokkal.

Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?

A végrehajtási hatóságok igazgatási többletköltségeket és végrehajtási költségeket könyvelhetnek el. Nem várhatók azonban jelentős költségek. Ugyanakkor az uniós szintű OEL-ek bevezetése költségeket takarít meg ezek nemzeti szintű kidolgozásának vonatkozásában. A választott lehetőség várhatóan hozzájárul a tagállamok társadalombiztosítási és egészségügyi rendszerei pénzügyi veszteségeinek mérsékléséhez, a megbetegedések megelőzése révén.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások?

A választott lehetőségek várhatóan pozitív hatással járnak a belső piaci versenyre a különböző nemzeti OEL-eket alkalmazó tagállamokban működő vállalkozások közötti versenyképességbeli különbség csökkentésével. A választott lehetőségek valószínűleg nem lesznek jelentős hatással az uniós cégek külső versenyképességére. A választott lehetőségek a legtöbb esetben illeszkednek az EU-n kívüli országokban meghatározott kisebb mérvű egyenértékű intézkedésekhez, ami azt sugallja, hogy az említett intézkedések megvalósíthatóak, tükrözik a rendelkezésre álló bevált gyakorlatot, ugyanakkor ambiciózus módon arra irányulnak, hogy kialakuljanak a munkavállalók védelmének magas szintű nemzetközi szabványai. Az alapjogok terén is előrelépés várható – különösen ami a 2. cikket (az élethez való jog) és a 31. cikket (a munkavállalók egészségét, biztonságát és

méltóságát tiszteletben tartó tisztességes és igazságos munkafeltételek) illeti.

D. További lépések

Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?

A rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló felülvizsgált irányelv hatékonyságát az EU munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keretének értékelésekor mérik fel, a 89/391/EGK irányelv 17a. cikkének megfelelően. A következő értékelés valószínűleg a 2017–2022-es időszakot fedi le.